

Kodály Művészeti Fesztivál 2019. július 15 – 26.) ismertetése

A Kodály Művészeti Fesztivál megvalósításának szakmai vonatkozásai, tapasztalatai

A Kodály Művészeti Fesztivál 2019. évi rendezvényeit szoros együttműködésben rendeztük meg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézettel. Az intézet igazgatója, dr. Nemes László Norbert a fesztivál művészeti tanácsadója évek óta. A Kodály Intézet ebben az évben szervezte meg a 30. Kodály szemináriumot.

A fesztivál nyitó rendezvény *2019. július 15-én* a 17 órakor a Hírös Agóra Kulturális Központban volt, ahol Kalmár Ágnes művészettörténész ajánlotta a közönség figyelmében dr. Gömbkötőné Tóth Ilona „Képebe írt mesék” című kiállítását. Közreműködött Csík János és a Mezzo.

Feledhetetlen pillanatokot bőségesen nyújtó, a több évtizedes hagyományokhoz méltó ünnepi hangversennyel vette kezdetét a fesztivál. A nyitókoncerten 2019. július 15-én 20 órakor a Kecskeméti Szimfonikus Zenekart a Pannon Filharmonikusok vezető karnagya, Bogányi Tibor irányította, az est szólistái Lakatos György fagottművész és Szabadi Vilmos hegedűművész voltak. Először a népszerű operaszerző, Gioachino Rossini fagottversenye csendült fel. **Lakatos György** fagottművész minden mozdulata egyfajta közös játékról árulkodott, melyben a vonósok és a fűvös hangszerek is látható örömmel vettek részt. Az est folytatásában Kodály Zoltán 1933-ban közzé tett Galántai táncok című zenekari művét szólaltatták meg a kecskeméti szimfonikusok. A mű ezúttal is nagy sikert aratott, az előadókat csak percekig tartó vastaps után engedte szünetre a nagyjérdemű. A nyitókoncert második részében is egy versenyművet hallgathattak meg a zeneszeretők. Csajkovszkij D-dúr hegedűversenyét **Szabadi Vilmos** hegedűművész játszotta. Virtuóz játéka – és a hozzá méltó módon társuló zenekar – teljesen lenyűgözte a megjelenteket. A mű végén az előadók valóságos tapsorkánban részesültek, melynek azután a későre fordult idő ellenére ráadásszám lett a jutalma: a Liszt-, Prima-, MIDEM- és Bartók–Pásztory-díjas szólista Johann Sebastian Bach hegedűre írt g-moll szólószonátájából játszott rövid részletet.

Másnap, július 16-án az Újkollégiumban egy fiatal kínai énekesnő lépett fel. **Zhang Zhang** nem először járt a hírös városban, zenei tanulmányait többek között a Kodály Intézetben folytatta. Ezúttal önálló koncerten mutatkozott be, melyen kínai, olasz, német és francia dalok mellett Kodály Zoltán A csitári hegyek alatt kezdetű népdalfeldolgozása is elhangzott.

Felejthetetlen élményben részesültek mindazok, akik az Ars Nova Énekegyüttes koncertjére ellátogattak július 17-én. Az 1990 óta számos sikert arató, nemrég Németországból is aranydiplomákkal hazatérő énekesek a hangverseny címében megfogalmazott vállalásukat – „Zenélő terek, mesélő falak” – a pazar környezetben, a Tudomány és Művészetek Házában tökéletesen teljesítették. Műsorukkal, mely több szalon kapcsolódott a hajdani zsinagóga épületéhez, a kecskeméti zsidóság történetéhez, a falak által őrzött Michelangelo-szobormásolatokhoz, elmélyült gondolkodásra, belső elcsendesedésre készítettek a megjelent zeneszeretőket. A hangszerektől és az énekesektől is egyaránt külön figyelmet, technikát igényelt – például precízebben kellett artikulálniuk –, hogy ne mosódjanak össze a dolgok, de a tér nagyon segíti a hangot, úgyhogy egy igen kellemes helyszín ez, ahol lehet és jó is énekelni.

Az Ars Nova Énekegyüttes évről évre izgalmas, több művészeti ágat is ötvöző koncertekkel lepi meg hallgatóit. Így történt ez a szerda esti hangversenyen is, melynek hallgatói túl azon, hogy megismerhették az egykori zsinagóga és a kecskeméti zsidóság történetét, neves és ismeretlen irodalmárok gondolatait is meghallgathatták a különböző zenei formációkban felhangzó énekszámok között. Az Ars Nova Énekegyüttes és az est közreműködői – **Jánoskúti Gyöngyvér** (vers), **Fenyvesi Szilvia, Megyesi Zsófia, Egri Zsuzsa, Zhang Zhang** (ének), **Homoki Zsolt** (lant), **Maczák Áron** (klarinét), **Nicholas Benda** (vers, oboa), **Madarász Éva, Baunoch Ágnes, Qin Yu** (zongora) – ezúttal is felejthetetlen élménnyel ajándékozták meg a zeneszeretőket. A ráadás szám után is még hosszan tartott a vastags. Méltán.

Július 18-án 20 órakor a Hírös Agóra Ifjúsági Otthon udvarán vetítettük le a Kodály módszerről készített „Kodály mindenkié” című filmet. A filmet a magyar és a nemzetközi közönség egyaránt lelkesen fogadta.

A Voix de Vivre koncertjével folytatódott július 19-én péntek este a Kodály Művészeti Fesztivál. Az angol kamarakórus és az esten közreműködő Kecskeméti Énekes Kör tagjai többek között Byrd, Tallis, Stanford, Holst, Britten és Kodály Zoltán kompozícióit szólaltatták meg. A hangverseny minden egyes percében érezhető volt William Byrd 81. zsoltár szövegére komponált himnuszának nyitó szópárja: „Sing joyfully”, azaz Énekeljete boldogan! A Piarista templomban megtartott koncert első perceiben a **Kecskeméti Énekes Kör** rövid műsorában gyönyörködhetek a zeneszeretők. Az **Erdei Péter** vezette együttes két Kodály-kórusművel köszöntötte a brit énekkart, akik a hírös város szülöttjére megkülönböztetett tisztelettel tekintenek. Az est folytatásában a **Voix de Vivre** énekelt, szemmel láthatóan óriási, szívből jövő örömmel. Az angol kamarakórus tagjain mindvégig érezni lehetett, hogy mélységesen átéltek az először megszólaltatott William Byrd-mű nyitó szavait: „Sing joyfully” – Énekeljete boldogan! **Neil MacKenzie** irányításával az angol zene „atyjának” gyönyörű szerzeménye után reneszánsz kórusműveket, majd angol romantikus szerzők által írt darabokat adtak elő.

A hangverseny második részében a vendégkórus előbb késő romantikus stílusú népdalfeldolgozásokat, majd huszadik századi és kortárs műveket szólaltatott meg. Különösen James MacMillan *The Gallant Weaver* című művével okoztak megindító perceket a jelenlévőknek. A Skócia nemzeti költőjeként számon tartott Robert Burns szövegére írt, a skót népzeneből és a kelta zsoltárénekekből táplálkozó mű MacMillan világi kóruszenéjének egyik legjellegzetesebb példája, csak áhítattal lehetett hallgatni.

A koncert zárószáma is felemelő volt, a Voix de Vivre és a Kecskeméti Énekes Kör közös előadásában Henry Purcell *Hear My Prayer, O Lord* (Uram, hallgasd meg imádságomat) című fohásza csendült fel.

Táncszínházi előadással zárult vasárnap este a fesztivál első hetének színes, igen tartalmas programsorozata. A Badora Társulat *Lélekmadár* című produkciója, amelyet a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ színháztermében tartottak meg, sajátos eszközeivel a lélek belső rezdüléseit mutatta meg. Az előadás első része, melynek a Kék madár címet adták az alkotók, a boldogságkeresésről szólt. A kilenctagú társulat arról tett hitet, mozdulataik azt az üzenetet sugározták, hogy az emberek tévednek, amikor távoli álmokat kergetve élnek életüket és önmagukon kívül keresik az örömet, mert azt önmagukban találhatják meg: a boldogság kalitkája maga a szív. A második rész koreográfiájának főszereplője is egy madár volt. Lenyűgöző szépségű tollazata révén a páva egyrészt rendre az emberek csodálatát vívja ki, párzási és költési szezonban hallható jellegzetes rikácsolása miatt azonban sokan egyenesen visszataszítóknak tartják. A produkció alapvető koncepciója ennek az érdekes kontrasztnak a bemutatása volt.

A táncszínházi előadás által felvetett gondolatokhoz az alkotók – az est első része fiatal koreográfusok: **Katonka Zoltán**, **Szóllósi Krisztina** és **Jurák Bettina**, míg a második rész a Harangozó Gyula- és Megyei Prima-díjas, érdemes művész, **Barta Dóra** táncművész munkája volt – nagyszerű zenei motívumokat választottak. Az első darabhoz elsősorban kortárs, a mai fülnek ismerősebb, de nem feltétlenül populáris, atmoszferikus zenei betéteket használtak, míg a második Kodály Zoltán nagyzenekari művére, a Páva variációkra épült.

Egy egészen különleges élményben lehetett részük azoknak, akik a július 22-ei „...ÉS ECHO” című előadását megtekintették. Zene, színészet, költészet, báb- és mozgásművészet ötvöződött a darabban, amelyet Vizin Viktória, Gergye Krisztián és egy életnagyságú báb főszereplésével, valamint a Trüffel Vonósnégyes és Zombola Péter zenei játékával láthatott a közönség. Az „...ÉS ECHO” kecskeméti előadását az egyszerű külsőség és a komplex bensőség jellemezte.

A minimalista, szinte minden díszlet nélküli színpadon három különös elemet vehettünk észre – egy bábot, egy ruhát, valamint egy tükröt. Ezek közül legjellegzetesebb és egyben legmeghökkenőbb Adél volt, az életnagyságú báb, amit Hoffer Károly bábszínész és -tervező alkotott meg külön erre a darabra, Vizin Viktóriáról mintázva. A figura hol csupaszon, hol ruhában, hol parókában teljesen az operaénekesnő hasonmásaként jelent meg a színpadon, az emberi lélek különböző állapotaihoz hasonlóan. A ruha, ami Debreczeni Ildikó jelmeztervező keze munkáját dicséri, egy szirmait kibontott nárciszt ábrázolt, így bukkant fel a nyitottan értelmezhető cím vizuális formában is, hiszen az „...ÉS ECHO” három pontjának jelentése a világ egyik legszenvedélyesebb mezzoszopránja elmondása alapján az, hogy valami vagy valaki van előtte, azaz utal a görög mitológiából ismert Nárcisz és Echo történetére. A tükör is jól visszaadta a darab esszenciáját – az ember meghasonulását, önmagával való párbeszédét. A színpadképhez hasonlóan a színészi játék is dísztelen, mégis mély jelentésű volt. A letisztult koreográfia jól átadta az érzelmeket, a főszereplő belső vívódásait, és a Vizin–Gergye–Adél-hármas dinamikus mozdulatai végig egyfajta belső feszültséget idéztek elő a nézőkben. Érzékelhető volt az előadók közötti összhang is, és ez nemcsak a színpadon levőkre korlátozódott, a zenekari árokban játszó muzikusok is ráhangolódtak a darab hangulatára, a színészek legapróbb rezdüléseit követve játszottak. A kamaraopera zenei részét Zombola Péter komponálta, és a szerző, valamint a Trüffel Vonósnégyes közreműködésével hallhatta a közönség. A letisztultság a zenei téren is érezhető volt, a minimalista neobarokknak nevezett stílusban íródott muzsikán. Zombola Péter kifejezetten olyan részeket is tett a zenéjébe, ahol lehetőséget adott a zenekar és az énekesnő számára a rögtönzésre. A költészet művészete is megjelent a darabban: a dalszövegekből visszaköszönt Weöres Sándor Psziché-sorozatának két verse (La Pleureuse és Ideál), valamint részletek Ovidius Átváltozások című alkotásából. A rögtönzés pillanatnyiségének és a komplex érzelmek időtlenségének kettőssége vitte végig az előadást, mely a színészeknek is megterhelő volt mind testileg, mind lelkileg. Az előadáson mind a laikus, mind a szakmai közönség részéről csupa pozitív visszajelzés érkezett, a nézők befogadók voltak.

Július 24-én délután a gyermekeket vártuk egy érdekes koncertre az Ifjúsági Otthon udvarára.

A Szélkiáltó együttes Bukfenc címmel mutatta be igen érdekes és színvonalas műsorát, amelyet az udvart megtöltő gyerekek nagy örömmel vártak és élveztek.

Július 24-én ismét a Piarista templomba vártuk a közönséget. A tavaly már nagy sikerrel bemutatkozott Nemzeti Ifjúsági Kórus kórustábora után ez évben ismét hangversenyt adott Kecskeméten. Erdei Péter és Nemes László Norbert vezényletével 20. századi zeneszerzők műveiből óriási sikerű koncertet adtak a Kárpát-medence magyaralkta területéről érkezett fiatalok.

A nagy múltú zenészcsaládból származó, Junior Prima-díjas zongoraművész, Ránki Fülöp szólóestjét július 25-én este a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ színháztermében tartották meg. A Kodály Művészeti Fesztivál keretében szervezett koncert „főszereplője” gyermekként más hivatás iránt is vonzódott, életútja mégis egyenesen vezetett a muzsikás pályára. Napjaink egyik legkiemelkedőbb ifjú pianistatehetsége a csütörtök esti koncert első részében három Kodály művet játszott. A Méditation sur un motif de Claude Debussy (Meditáció Debussy egy motívuma fölött) Kodály nagy jelentőségű párizsi útját követően, 1907-ben keletkezett, **Ránki Fülöp** először ezt a művet szólaltatta meg. Ezt követően előadásában az eredetileg Zongoramuzsika címen megjelent, tíz kompozícióból álló ciklust hallgathatta meg a nagyjéremű. Az est folytatásában egy ifjú komponista, **Stark János Mátyás** Toccatája – az elmúlt évi Bartók Világverseny 2018-as zeneszerzői fordulójának egyik győztes darabja – csendült fel. A még csak 21 éves szerző személyesen is részt vett a koncerten műve elhangzása után a Junior Prima-díjas zongoraművész – akivel négy éve állandó szonátapárost alkotnak – örömmel szólította a színpadra. A hangverseny záró részében Liszt Ferenc alkotásai közül mutatott be hármat Ránki Fülöp. A hangverseny sokak érdeklődését felkeltette. A Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ színháztermének széksoraiban feltűnően sok kecskeméti zenészt lehetett felfedezni. Meglepő módon nem csak zongora- és orgonatanárok hallgatták meg Ránki Fülöp játékát, zenepedagógusok, énekművészek, kórusvezetők, hangszeres tanárok, illetve a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar tagjai közül is többen kíváncsiak voltak az ifjú tehetségre. A koncertet személyes jelenlétükkel a színpadon játszó zongoraművész szülei is megtisztelték. Valóban kivételes tehetségű fiatal művészt ismerhetett meg benne a kecskeméti koncert közönsége is. Méltán kapott vastapsot, amit a pianista Dukay Barnabás darabjával, a Liebster Jesu, wir sind hier (Kedves Jézus, itt vagyunk) című korál Bach-feldolgozásának átiratával köszönt meg.

Felemelő, lelket gazdagító hangversennyel zárult az ez évi Kodály Művészeti Fesztivál. A Nagytemplomban megtartott koncerten a jubileumi, 30. alkalommal szervezett Nemzetközi Kodály Szeminárium alkalmi kórusa – 31 ország 170 énekese – előadásában hatalmas erővel szólalt meg Kecskemét szülöttjének Magyar zsoltára. A tenorszólót **Brickner Szabolcs** énekművész, több hazai és nemzetközi énekverseny győztese, a bécsi Volksoper tagja énekelte. A többségében külföldről, elsősorban a Távol-Keletről érkezett énekesek ajkán egészen különös módon, hihetetlen erőt sugározva csendült fel Kodály csodálatos oratóriuma. A 31 országból érkezett 170 fiatalok teljesen érthető kiejtéssel szólaltatták meg Kodály Psalmus Hungaricusát. Előadásuk erénye volt továbbá az is, hogy nemcsak szép „magyarsággal” énekeltek, de érezhetően a szavak mögötti tartalommal is tisztában voltak.

Az est második felében szintén egy Kodály-mű csendült fel, a Páva variációk az Erdei Péter vezette Kecskeméti Szimfonikus Zenekar előadásában méltó módon zárta a közel kéthetes rendezvénysorozatot.

A fesztivál hagyományos programjai voltak a kis térzenék, amelyek a hangversenyek előtt az Emléktár téren szórakoztatták a közönséget. Ezeket zeneművészeti hallgatók, kecskeméti művészek, népzeneészek, kecskeméti kamaraegyüttesek próbálhatták ki az utcazene „feelinget”.

Határozott szándékunk, hogy Kecskemét lakossága magáénak érezze a fesztivált. Ezek a mini koncertek felhívják a lakosság figyelmét a fesztiválra. A szabadtéri zenélések olyan érdekes, figyelemfelhívó muzsikák a koncertek előtt 19 órakor, amelyek kedvet csinálnak a hangversenyek meghallgatásához is. A mini koncerteknek nagy sikere volt. Színvonalas és értékes eladásokat hallgathattak az érdeklődők, ezért célunk, hogy a következő fesztiválon folytassuk ezt a hagyományt.

A Kodály-fesztivál programjaihoz hagyományosan csatlakoztak a Kodály Szeminárium kurzusai. Idén zenepedagógiai, szóló énekmester kurzus és kreatív zongorapedagógiai kurzus szerepelt a programban.

2./ Szakmai vonatkozások, hatások, tapasztalatok

A Kodály Művészeti Fesztivál nyitóhangversenye minden bizonnyal sokak számára emlékezetes marad. Egy népes család tizenéves vagy még annál is fiatalabb tagjai számára is valószínűleg felejthetetlen élmény volt ez az este. Látva őket, amint szinte megbabonázva figyelik a koncert szólistáit, meglehet, egyikük vagy másikuk egyszer még hegedű- vagy fagottművész lesz.

A véletlen szülte azt, hogy a páva gondolata több alkalommal is szerepelt a mostani fesztivál műsorában. Elhangzott zongorán, szimfonikus zenekari változatban és táncszínházi megvalósításban is.

A szeminárium kurzusainak legnagyobb értéke, hogy az élő zenével találkoztak a hallgatók, hogy ők maguk minden foglalkozáson, legyen az szolfézsóra, metodikai, pedagógiai vagy éppen kórusóra, állandóan muzsikáltak. Minden második este koncertre is mehettek, ha akartak. Másfelől fontos, hogy Kodály világméretű pedagógiai eszméjével a gyakorlatban ismerkedtek meg: pedagógiai gyakorlatokat, előadásokat, módszertani stúdiumokat is végeztek. A kettőnek az egysége, a pedagógia és a zene találkozása, ez adta nekik a legnagyobb élményt. Mindezt ki is fejezték azzal, hogy abban a reményben búcsúztunk el egymástól, a közös munkánk folytatódni fog. Várhatóan nemcsak a Kodály-szemináriumok, hanem a neves zenepedagógus életművét ápoló rendezvények sora is megy majd tovább. Nagyon nagy sikere volt a Kodály Művészeti Fesztiválnak, a változatos helyszíneken megtartott sok-sok értékes koncertnek. Reméljük, hogy színvonaluk tovább szélesedik, emelkedik, és a híre is gazdagodik szerte a világban!

Elégedettek lehetünk, minden programunk nagyon sikeres volt. Úgy állítottuk össze az idei repertoárt, hogy minden este más zenei csemege várta a zenebarátokat. Voltak nagyzenekari, szóló és kórus koncertek, két különleges esten egy táncszínházi és egy bábopera volt látható. A fesztivál összművészeti jellegét a koncertek mellett több program is erősítette. A két hét alatt valóban mindenki megtalálhatta a kedvére való minőségi zenei vagy más művészeti élményt nyújtó programot.

A koncertek kiválasztásánál ez évben arra törekedtünk, hogy kiváló, neves művészekkel ismertessük meg a közönséget. Ilyen volt Bogányi Tibor, Szabadi Vilmos, Lakatos György, Vizin Viktória és Ránki Fülöp fellépése.

Szintén mindig fontos feladatunknak tartjuk, hogy a fesztiválon a gyermekek számára is szervezzünk hangversenyt. Ez évben a Lakner Tamás vezette Szélkiáltó együttes varázsolta el a gyerekeket és felnőtteket. A siker egyértelművé tette számunkra, hogy ezt a kezdeményezést folytatni kell.

Fontos feladatunknak érezzük, hogy a kortárs zeneszerzők művei is megjelenjenek a fesztiválon. Ebben az évben szinte valamennyi koncerten elhangzott kortárs zeneszerző műve.

Különleges kórus nagyszerű előadását bizonyította a közönség szünni nem akaró vastapsa az Ars Nova Énekegyüttes Zsinagógában tartott hangversenye.

A fesztivál egyik kiemelkedő koncertje volt a nyitókoncert. Mind a karmester, mind a szólisták kiváló művészek. Felejthetetlen előadás volt.

A másik szintén fergeteges koncert a zárókoncert volt. A 170 fős kórus fantasztikusan énekelte Kodály Zoltán Psalmus Hungaricusát. Ez a program méltó zárása volt a Kodály Művészeti Fesztiválnak.

3./ A megvalósítás eredményessége

A fesztivál látogatóinak 50%-a külföldi volt, de érkeztek más magyarországi városból is érdeklődők, valamint természetesen Kecskemét városából. A koncertekre 60 % váltott előre jegyet és 40 % a helyszínen.

A Kodály Művészeti Fesztivált a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetének szakmai támogatásával, Kecskemét Megyei Jogú Város megbízásából valósítottuk meg. Az anyagi feltételeket Kecskemét városa, a Nemzeti Kulturális Alap Kulturális Fesztiválok Kollégiuma biztosította, melyet a jegybevétellel egészítettünk ki.

A koncerteket a Hírös Agóra Kulturális Központban, a Református Újkollégiumban, a Tudomány és Művészetek Házában, a Piarista templomban, a Nagytemplomban, és a Hírös Agóra Ifjúsági Otthon udvarán rendeztük. A technikai feltételeket a Hírös Agóra Kulturális Központ eszközeivel biztosítottuk, melyet alkalmasszerűen kiegészítettünk. A személyi feltételeket a Hírös Agóra Kulturális Központ dolgozói és 2 önkéntese biztosították.

Hét hangversenyt, egy gyermek koncertet, egy táncszínházi előadást, egy báboperát, egy zenei témájú filmet és egy kiállítási programot, valamint 9 térzenét szerveztünk. Az összes programból 10 ingyenes volt. A szakmai érdeklődők 3 mesterkurzuson vehettek részt. Az összes látogató 4428 fő volt, melynek 50%-a külföldi. A rendezvényeken 445 fő előadó lépett fel. Az összes bevétel körülbelül 60%-a Kecskemét város támogatása, 20%-a pályázati pénz, 20%-a jegybevétel és egyéb bevétel.